

Werkgroep Hagal

Vraaggesprek

Lente 2010

Vraaggesprek met Werkgroep Hagal

Werkgroep Hagal ontving in het voorjaar de vraag of we wensten deel te nemen aan een vraaggesprek over Ásatrú. Dit vraaggesprek zou deel uitmaken van een eindwerk van een afstuderende student. Deze student werd reeds op jonge leeftijd geboeid door het Heidendom. Een eindwerk om zich te verdiepen in het voorouderlijk geloof, aangevuld met vraaggesprekken met vele Heidense verenigingen zijn het gevolg hiervan.

Hieronder kunt u de vragen en antwoorden lezen van het vraaggesprek met Werkgroep Hagal.

Korte voorstelling van de organisatie (naam, plaats, aantal leden, ...)

Werkgroep Hagal: *Werkgroep Hagal* is vijf jaar geleden opgericht door een kleine groep vrienden van West-Vlaamse oorsprong, maar ondertussen hebben wij sympathisanten in het hele Nederlandse taalgebied. *Werkgroep Hagal* is dus niet louter een West-Vlaams groepje meer. Onze activiteiten vinden voornamelijk in Vlaanderen plaats, doch ook in Nederland organiseren we af en toe iets. Voortdurend worden daarbij nieuwe vriendschapsbanden gesmeed, ook over de Heidense verenigingsgrenzen heen. Wij werken voorlopig niet met een officieel lidmaatschap, daar wij de sympathisanten die daadwerkelijk naar onze activiteiten komen als de échte

leden beschouwen. Kernleden worden zij die blijven komen en op begeesterde wijze actief meewerken aan de verdere uitbouw van *Werkgroep Hagal*: Zij die geloven in de daadkracht!

Met welk doel is de Ásatrú gemeenschap opgericht?

WH: Ons doel bestaat er hoofdzakelijk uit om de zoekenden stof te bieden, als kennisorgaan. Vanaf het begin gingen we op zoek naar de oorsprong van tal van volksgebruiken. Veel gebruiken die vandaag algemeen aanvaard worden maar waarvan de eigenlijke betekenis vervaagd is, kennen veelal een voorchristelijke, dus "Heidense", oorsprong. Er bestaan tal van geschiedkundige verenigingen die de eigen plaatselijke folklore en heemkunde onderzoeken. Deze gaan echter zelden terug naar het echt verre (voorchristelijke) verleden. Om dit tekort aan onderzoek wat goed te maken schoot *Werkgroep Hagal* in actie.

Ooit zijn we begonnen als kleine Heidensgerichte werkgroep, id est studiegroep. Het kwam er op neer binnen de eigen interessegebieden zélf wat onderzoek te verrichten en dat vervolgens neer te pennen om met andere geïnteresseerden te delen. Gevolgen van deze werkwijze zijn enerzijds de webstek met daarop allerlei vormingsteksten en anderzijds ons halfjaarlijks vormingsblad *Wende*. Waarom zouden we immers onze

verworven kennis niet delen met de rest van de wereld? Naast een vormend gedeelte heeft *Werkgroep Hagal* ook een actieve taak: Ook het actieve beleven van de jaarcyclus staat bij ons centraal. Op geregelde tijdstippen komen we met onze kerngroep bijeen voor het symbolische vieren van de seizoensfeesten, waarvan het Joelfeest openlijk toegankelijk is voor iedereen die wenst deel te nemen.

Is het binnen de gemeenschap alleen om het geloof te doen, of wordt er ook aan re-enactment gedaan? (zoals in oude klederdracht en met oude materialen een kamp opzetten voor bepaalde gelegenheden)

WH: De vraag is of dat we al dan niet “gelovig” zijn? Ik denk dat dit één groot verschil betreft met andere Heidense verenigingen. Wij aanbidden met *Werkgroep Hagal* geen goden en zijn niet “godsdienstig”, in die zin dat we niet ritueel eer bewijzen aan zogenaamde “metafysische” wezens. Wij geloven wel in de volksaard, de aard van een volk die bepaald werd door diens eeuwenoude omgang met de eigen omgeving, waaruit het geloof en de hele symbolische beeldentaal van onze voorouders ontsproten is. Onze niet-godsdienstige aanpak weerhoudt er ons echter niet van om traditionele zinnebeelden en andere oersymbolen te gebruiken.

Gezien wij een eigentijds “Odalistisch” beleefd Heidendom nastreven houden we ons niet bezig met re-enactment en zulks. We hebben er uiteraard niets op tegen en bezoeken soms met *Werkgroep Hagal* dergelijke geschiedkundige activiteiten. Om een goede kwaliteit van re-enactment te verzekeren moet men echter goede en duidelijke bronnen raadplegen om zo

nauwkeurig mogelijk de geschiedenis uit te kunnen beelden. Dat is onder meer één van de taken die voor *Werkgroep Hagal* zijn weggelegd, namelijk allerhande (veld)onderzoek, ook over de minder bekende (lees: minder gepopulariseerde) geschiedenis van onze voorouders.

Worden er op regelmatige tijden erediensten gehouden binnen de gemeenschap? Zoja, hoe zien die er dan uit?

WH: Gezien we onszelf niet als ‘gelovig’ beschouwen houden we vanzelfsprekend geen “erediensten” in de meest gebruikelijke zin van het woord. We komen echter wel op gepaste tijdstippen samen om plechtigheden te houden. Die bevatten enige ritualistiek, zulks is nu eenmaal de aard van de mens, en zulks is nu eenmaal de drijfkracht van de Overlevering, maar we proberen het rituele aspect toch vooral sober en symbolisch te houden. Wij staan bijvoorbeeld stil bij de symboliek van de jaargetijde, eren en gedenken onze voorouders en ontsteken een groot(s) vuur. Het betreft eerder een samenkomen om vriendschapsbanden te smeden, alsook de banden met onze voorouders te vernieuwen, net zoals onze voorouders. Het enige verschil met de gewoontes van onze voorouders is dat er tussen de aanwezigen op plechtigheden niet altijd een bloedverwantschap is, maar eerder een geestesverwantschap. Wij wensen immers om een nieuwe, eigentijdse Sibbe (familie) uit te bouwen van gelijkgestemden in de Lage Landen (Vlaanderen en Nederland).

Indien er niet aan erediensten gedaan wordt, hoe wordt de geloofsovertuiging dan vorm gegeven?

WH: Onze 'geloofsovertuiging' bestaat eerder uit een filosofische aanpak van onze voorouderlijke godsdienst. Wij gaan op zoek naar wat er bij onze voorouders leefde. Hun angsten tijdens stormachtige nachten in de wintertijd, hun hoop in het voorjaar dat het gezaaide spoedig zou ontkiemen en hun vreugde in de late zomer eens dat de oogst binnen was. Met deze wijsheid, hun manier van denken, kan men de waarden en normen van onze voorouders vaststellen en vastleggen. Dezelfde waarden en normen proberen wij ook te handhaven en hoog te houden. Vandaar ook de leuze van *Werkgroep Hagal*: "Voor een Eerbaar, Dienstbaar en Weerbaar Heidendom in de Lage Landen!" De Eer was het hoogste goed bij onze voorouders, het allerbelangrijkste, de totale fysieke en psychische integriteit. Alle handelingen stonden ten dienste van de gemeenschap, de Sibbe enerzijds en de stam of het volk anderzijds. Ten allen tijde poogde men de vrede te bewaren, echter wie de Sibbe of de gemeenschap bedreigde kon op weerstand rekenen.

Voor bovenstaande gedachte gebruiken we het begrip *Odalisme* om ons te onderscheiden van andere Heidense verenigingen. Heidense verenigingen kunnen wel eens (extreem) van gedachten en meningen verschillen, om die reden wensen we ons te onderscheiden en een afzonderlijke kamer in het grote Heidense huis toe te eigenen, deze van het *Odalisme*. 'Odal' is een begrip dat zowat in alle Germaans talen voorkwam (en in sommige Scandinavische talen nog steeds voorkomt) en voorzien was van een eigen runeteken. Het betekende 'bezit, in de zin van erfgoed'.

Daarmee willen we benadrukken dat we dezelfde waarden proberen te

handhaven en te verdedigen als die van onze voorouders, alsook ons toeleggen op het behoud van ons (im)materiële erfgoed. De waarden en normen, gegroeid en gevormd over duizenden jaren heen in tijd en ruimte, ontwikkelden zich bij onze voorouders tot een geloof, wij op onze beurt ontwikkelden dit geloof tot een levensbeschouwing. Gezien tijd en ruimte verschillend zijn vergeleken met duizend jaar geleden, vragen dezelfde waarden en normen een eigentijdse aanpak. Voor ons heet dit nieuwerwetse Heidendom *Odalisme*. Wij zullen ons gedachtegoed daarom zelden als *Ásatrú* (Asentrouw of 'trouw aan de kaste der hemelgoden') bestempelen.

Wordt Ásatrú in uw regio officieel erkend als godsdienst en in hoeverre is het dan al dan niet mogelijk om de tradities zoals de jaarfeesten in ere te houden?

WH: *Ásatrú* wordt niet officieel erkend in ons land. Maar moet er wel zo'n erkenning komen? Wat is *Ásatrú* eigenlijk? Zoals we reeds stelden: er zijn veel verschillende strekkingen binnen het Heidendom en verschillen tussen de zelfverklaarde volgelingen van *Ásatrú* of Asentrouw, een typisch menselijk verschijnsel. In enkele Noord-Europese landen is *Ásatrú* daadwerkelijk erkend. Ook in deze landen verschillen *Ásatrú*-verenigingen onderling van mening. Een gevestigd en bevestigd geloof, door een staat of regering in stand gehouden, kent evenwel beperkingen en starre rechtlijnigheid. Aangezien er nooit rechtlijnigheid binnen het Heidendom zal zijn, net zomin er een Heidense bestaanshandleiding is, is een staatserkenning voor ons uit den boze. De huidige staatsystemen hebben bovendien voornamelijk economische doeleinden, cultuur en natuur zijn wat

prioriteit betreft ondergeschikt aan deze economische agenda. Op welke wijze kan men op constructieve wijze bouwen aan een oprechte Heidense godsdienst in een dergelijk systeem? Op geen enkele wijze, menen wij.

Gelukkig kennen de Lage Landen veel heemkundige kringen en andere geschiedkundige erfgoedgenootschappen. Zo blijven de volksgebruiken enigszins geestelijk, en een zeldzame keer ook fysiek bewaard. Er zijn reeds heel wat volksgebruiken verdwenen, als gevolg van de ingrijpende en versnelde maatschappelijke veranderingen in de wereld na de Tweede Wereldoorlog, maar volkskundige groepen doen op dit ogenblik een inhaalbeweging. Dit betreft meestal (steriele) folkloristische gebeurtenissen eigen aan bepaalde steden of streken. Veel van deze gebruiken hebben hoogst waarschijnlijk een voorchristelijke oorsprong maar bleven verder leven in de volkskatholieke traditie. Deze tradities bewijzen evenwel dat het in principe geen probleem is om seizoensfeesten openbaar te vieren. Weliswaar moet men enige moeite doen om de Heidense oorsprong van de feesten te achterhalen. Daar probeert *Werkgroep Hagal* iets aan te veranderen door de feestvierders wat geschiedkundige achtergrond bij te brengen. Uiteraard kan men ook de jaarfeesten en andere feesten vieren binnen de eigen vriendenkring of binnen het gezin. Hierbij moedigen we vooral de eigen verbeeldingskracht aan. De vieringen komen dan recht uit het hart, onbezoedeld door het oversuggestieve internet of commerciële overwegingen.

In welke mate en met welke doeleinden worden er runentekens of runenkrachten gebruikt?

WH: Vanzelfsprekend zijn we op de hoogte van het feit dat runen voor onze voorouders meer dan alleen maar acrofonische tekens van een schriftsysteem waren, zij maten de runen namelijk allerlei geheimzinnige en magische krachten toe. Dit alles boeit ons uitermate uit een vroom respect voor ons verleden, alsook uit algemene interesse voor voormonotheïstische, “traditionalistische” geloofsystemen en hun vormen van “bijgeloof”, maar wij blijven ver weg van enige waarzeggerij en onwetenschappelijke, aldus niet-geschiedkundige, wantoestanden die veel zelfverklaarde Heidenen zich toe-eigenen. Een typerend voorbeeld daarvan is bijvoorbeeld runenyoga, een eigenaardige vermenging van een op vage hypothesen gebaseerde vorm van “runenmagie” en een eerbiedwaardige Oosterse traditie die in het Westen volledig verkeerd begrepen wordt. Deze ideeën berustten slechts op de fantasieën van enkelingen. Hoewel we dit gedrag, dat Heidendom vaak met diens “zweverige” reputatie opzadelt, niet goedkeuren, verbieden we het evenwel ook niet. We trachten een open geest te hebben, al leggen we de nadruk vooral op de nuchterheid.

Net zoals voor onze voorouders zijn voor ons de runen meer dan louter schrifttekens. Runen belichamen voor ons culturele en fysische archetypen (in de Jungiaanse zin), zij zijn overstijgende symbolen, en belichamen enkele natuurlijke fenomenen die opduiken in het menselijke bestaan. Zo ontlene wij onze naam enerzijds aan de “Hagal”-rune, die symbool staat voor een versterking van de heersende orde en de verandering die daarop volgt, omdat wij daarmee eer betuigen aan de symbolentaal van onze Germaanse voorouders, anderzijds aan het

bekende zinnebeeld met zes spaken dat overal in de Lage Landen (en Europa in bredere zin) opduikt, dat tevens onder dezelfde naam bekend staat, die onze *Odalistische* perceptie van de tijd en de natuurlijke cyclus verzinnebeeldt. De Odal-rune straalt dan weer onze trouw aan en fierheid op ons erfgoed uit. Een rune is met andere woorden een hogere vorm van een zinnebeeld. De ware runenkracht ligt in haar symbolische taal!

Is het binnen de gemeenschap verplicht kennis te hebben van de Edda en haar symboliek of wordt dit maar van bepaalde personen / functies binnen de gemeenschap verlangd?

WH: De Edda is een boeiende bron wat betreft de (Noord-)Germaanse geloofswereld maar geldt niet als dé bron van waarheid. De Edda werd geschreven door een christen in het middeleeuwse IJsland, die gefascineerd was door het verleden van z'n eigen Heidense voorouders. In welke mate was het toenmalige Heidendom gelijklopend met het (reeds grotendeels verdwenen) Continentaal-Germaanse Heidendom hier in de Lage Landen? Wat wij aldus goed vinden kan voor iemand aan de andere kant van de wereld het tegenoverstelde betekenen: Zo zal het eertijdse Heidendom in de Lage Landen en IJsland onderling heel wat verschillen hebben vertoond. De Edda dient ons tot leidraad, ter vergelijking en dus niet als heilig Boek met geboden en verboden waar de Bijbel, Koran en Thora en in zekere zin ook de Veda's voorbeelden van zijn. Overigens, welke Edda? Er bestaan tal van vertalingen. Veel woorden of zinnen kregen een vertaling en verklaring mee naar goeddunken van de vertaler, zeker indien de tekst

rechtstreeks uit het Oudnoors werd vertaald.

Men kan ook Heiden zijn zonder ooit een boek te hebben gelezen! En om uw vraag onomwonden te beantwoorden: niemand in onze beweging is verplicht de Edda te hebben gelezen of te bezitten. Vermoedelijk zal vrijwel iedereen die binnen *Werkgroep Hagal* actief is de Edda wél op haar of zijn boekenplank staan hebben.

Hoe plaatst de gemeenschap gebruiken en rituelen van het oude geloof in onze moderne tijd?

WH: Op een hedendaagse wijze, niet door grootschalige re-enactment en een overlijk theatraal gebeuren. Het laatste dat we willen is de tijd terugdraaien. Geen verkleedfeestjes waar iedereen in berenvellen rondloopt en zulks. Het *Odalisme* is een hedendaagse vorm van het oude Heidendom, de oude waarden.

Wat wordt overigens bedoeld met “de moderne tijd”? Onze op massa-productie gebaseerde wegwerp-maatschappij en dito cultuur? Of betekent het begrip eerder een hypothetische toekomstige ethisch verantwoorde levenswijze, id est het leven met eerbied voor omgeving: een harmonie tussen plant, dier en mens, op een wetenschappelijk verantwoorde wijze?

Wat *Werkgroep Hagal* betreft kunnen ‘oude gebruiken’ de dag van vandaag zeker voortleven of herleven. In veel gevallen hoeven ze slechts wat toegelicht worden. Neem nu bijvoorbeeld het gros van de “hoogdagen” waarop men verlof op het werk krijgt. Velen van deze hebben een Heidense oorsprong van duizenden jaren oud. De christelijke

leiders hebben ze destijds misschien omgedoopt tot heiligendagen, en over een periode van een anderhalf millennium heen gebeurde er tevens wat christelijke inculturatie, maar nog steeds worden deze dagen gevierd. Enkel de inhoud is in toenemende mate vervaagd. Bij deze een oproep aan alle opvoeders: ouders, leerkrachten, jeugdbewegingen, enz. om de kinderen te onderrichten en te vertellen over de oorsprong der hoogdagen. Dat is immers het begin. Wie als kind de volksverhalen hoort over de lente, over de huilende winterstormen, over het paard van Sinterklaas ... die zal geneigd zijn ze ook door te geven aan de eigen kinderen. Dit zijn volksgebruiken, dat is traditie. We hoeven dus geen bergen te verzetten om volksgebruiken in stand te houden, we moeten ze gewoon zelf in ere houden en een hedendaagse invulling geven.

Sommige gebruiken raken in de vergetelheid, andere krijgen een tweede leven. We houden dagelijks wellicht onwetend honderden gebruiken in stand. De mensheid heeft nu eenmaal haar (universele) 'gewoontes'. Een handdruk met een kameraad, het branden van een kaarsje, het klinken van glazen, enz. Ook andere gebruiken krijgen we regelmatig te zien. Waarom draagt de burgemeester een sjerp? Waarom slaat de rechter met een hamer? Waarom brengt sinterklaas chocoladeletters? Waarom draagt de koning een kroon? Waarom is er na de begrafenis een koffietafel? Waarom zet men een ooievaar in de tuin als er een kindje geboren is? Waarom staat er een haan bovenop de kerktoren? Waarom schieten we vuurwerk af op oudejaarsavond? Dit zijn allemaal overblijfselen uit ons verleden, of het nu Heidens, volkskatholiek of seculier

is. Volksgebruiken verdwijnen niet, ze worden bijgewerkt en aangepast.

Echter eigen aan de 'moderne tijd' is het vercommercialiseren van volksgebruiken. Sommige volksgebruiken worden uitgebuit en misbruikt door diegenen die er munt uit trachten te slaan. Het kan hen niet schelen hoe verderfelijk het volksgebruik hierdoor wordt, als het maar geld in het laatje brengt. Ook schromen zij niet volksgebruiken in te voeren ten spijt van de eigen volkse gebruiken. Een spijtig voorbeeld hiervan is Halloween. Een Heidens Winterfeest van Keltische oorsprong, ingevoerd uit de Verenigde Staten, met als enigste doel winstvorming, de inheemse Sint-Maarten tradities uit diezelfde periode overschaduwend. Hiertegen verzet *Werkgroep Hagal* zich. Ook de eerder sympathieke kerstman, een Amerikaans afkooksel van Sinterklaas, is zo een invoerproduct met als doel het bevorderen van de massaconsumptie. Nee, bedankt!

Hoe kunnen mensen lid worden van de gemeenschap? Wat moeten ze daarvoor doen? Probeert de gemeenschap andere mensen te bekeren naar het Heidense geloof?

WH: Zoals gezegd hebben wij geen leden. Indien iemand actief betrokken wil raken bij *Werkgroep Hagal*, dan moet deze persoon deelnemen aan onze activiteiten. Betrokkenheid en zelfontplooiing komen dan vanzelf. Verscheidene ontmoetingen en een blij weerzien hebben al vele malen geleid tot de stevigste vriendschapsbanden. Wij zijn geen leden van een club, wij zijn allen kameraden!

Het laatste dat *Werkgroep Hagal* wil is zeltjes winnen: Wij bekeren niemand. Wat wij wel doen is iedereen berichten

over het eigen erfgoed. Met onze webstek, ons vormingsblad en de nieuwsbrief verschaffen wij gegevens aan iedereen die het lezen wil. Onze mening is dan ook dat men geen Heiden kan worden! Men is Heiden of net niet. Zit het niet in uw aard, in uw hart, dan zal u nooit Heiden zijn.

Gezien wij het (nieuw-)Heidendom, het *Odalisme* in het bijzonder, niet als geloof en als onmaakbaar beschouwen hebben wij geen behoefte aan bekeringsdrang. Iedereen is welgekomen bij ons, maar wij gaan niet bedelen voor hun komst. Daarvoor voeren wij het eergevoel te hoog in het vaandel.

Het moet wel gezegd zijn dat er andere Heidense – niet-Odalistische – verenigingen zijn die wel enige bekeringsdrang handhaven om tot staatserkenning te komen. Bij *Werkgroep Hagal* is dit niet aan de orde. Wij gaan ervan uit dat instellingen (zoals staten en staatsgrenzen) van tijdelijke aard zijn, Heidendom daarentegen is tijdloos.

Hoe zien jullie de mythische wezens, zijn die echt, zoals ze beschreven staan, of bezien jullie ze meer als spirituele / natuurkrachten die aanwezig zijn onder eender welke vorm?

WH: De wezens bekend in het Noordse geloof zijn – wat *Werkgroep Hagal* betreft – vleesgeworden natuurkrachten enerzijds en oergedachten anderzijds: Culturele, natuurlijke en maatschappelijke archetypen, vaak met bijgeloof verstrengeld. Kortom: ze zijn echt voor wie het geloven wil, maar voor ons verzinnebeelden zij het onverstaanbare, het ontastbare en het geheimzinnige. Natuurkrachten klinkt ons net iets te eenvoudig. Sommige

zijn daadwerkelijk natuurkrachten, andere zijn vleesgeworden oplossingen voor raadsels die het menselijke verstand te boven gaan.

Elk wezen stelt wel 'iets' voor. De één een natuurkracht, de ander een bepaalde geaardheid. Er zijn veel mogelijkheden. Laat ons dit volksgeloof in deze wezens bestendigen. Al is het maar voor de kinderen ... De vele sagen, legenden en verhalen dragen steevast een boodschap in zich mee, levenslessen en -wijsheden. Niet alleen kinderen kunnen hiervan genieten, ook volwassenen brengt het stof tot nadenken.

Wat vindt u van al die opkomende Viking / Pagan (metal) bands (als u daar vanaf weet), waarvan de nummers vooral gaan over veldtochten en heidense verhalen?

WH: Deze muziek en desbetreffende groepen kennen we zeker, naast een heel gamma aan andere vormen van muziek (volksmuziek, neofolk, klassiek, kleinkunst, ...) die op één of andere wijze een omgang met het (eigen) verleden bewerkstelligen. Hoewel de muziek in vele gevallen een weinig constructieve subcultuur heeft voortgebracht, kunnen we het maken van muziek met een oprechte boodschap enkel maar aanmoedigen. Deze vorm van muziek is één manier om het Heidendom meer bekendheid en een breder draagvlak te geven. Veel jongeren gaan – na deze muziek te hebben ontdekt – op zoek naar een hedendaagse invulling van de teksten en verhalen. Met wat onderzoek zullen velen vaststellen dat hetgeen gebracht wordt in de muziek ook een levensstijl, een levensbeschouwing, kan inhouden. Deze jongeren kunnen de Heidenen van morgen zijn, mits ze de subcultuur overstijgen.

Aan de andere kant kan men bij vele groepen ook ernstige tekortkomingen bemerken. Zo richten vele groepen zich “gemakshalve” vooral op stereotiepe voorstellingen van de “Vikingen” en missen hierdoor het bredere inzicht in de Germaanse gedachtewereld. Op die manier zullen deze nooit meer dan enkel een muzikale groep worden, en zijn ze “gedoemd” een steriele subcultuur in stand te houden. Het bewijst enkel hun gebrek aan meerwaarde en wijsheid wat betreft het onderwerp waarover zij muziek componeren.

Hoeveel is de organisatie zelf bezig met muziek, al dan niet in functie van het geloof?

WH: Ook in *Werkgroep Hagal* is de musicerende mens actief, en wel in de meest verschillende muzikale genres: Vooral volksmuziek, folk, (Heidens) metaal en neofolk komen hierbij aan bod. Aansluitend het beoefenen van volksmuziek past volksdansen. *Werkgroep Hagal* beschikt dan ook over een volksdansgroep genaamd *Wonne* (de hedendaagse Nederlandse reflex van een Oud-Germaans woord voor ‘vreugde’).

Als de uitvoerende muzikanten binnen *Werkgroep Hagal* dit zouden doen ter ere en meerdere glorie van “hun geloof”, dan zou er sprake zijn van een muziekgroep vanwege *Werkgroep Hagal* zelf. Dit is echter niet zo. Wat wel waar is, is dat vele van de muzikanten op onafhankelijke wijze muziek maken rond Heidendom en de daarmee gepaard gaande (oer)gedachten, levenshoudingen en levensbeschouwingen.

Houden jullie contact met andere Heidense organisaties?

WH: Er zijn tal van contacten en we streven er naar om zoveel mogelijk op andere Heidense activiteiten aanwezig te zijn. Contacten zijn immers belangrijk om van gedachten te kunnen wisselen en om aan te voelen wat er bij andere Heidense verenigingen leeft. Zo was *Werkgroep Hagal* reeds te gast bij *Traditie* vzw (vooral actief in de streek van Antwerpen), bij *Hnikar* (Mechelen), bij *Werkgroep Aver* (Kempen en zuidelijk Nederland) alsook bij *Nederlands Heidendom* (af en toe actief in de provincie Gelderland).

Andere – niet-Nederlandstalige – groepen waarmee er contacten bestaan is de Skandinavische groep *KulturOrgan Skadinaujo* en de Franse groep *Les Fils d'Odin*. Voorlopig berusten deze contacten slechts op wat e-postverkeer over en weer, maar waarschijnlijk worden dit jaar nog bezoeken afgelegd bij deze Heidense verenigingen.

Ásatrú gemeenschappen worden soms (on)terecht beschuldigd van een neonazi groepering te zijn, omdat ze symbolen gebruiken die Hitler ook gebruikte. Wat vinden jullie daarvan en hoe gaan jullie daar mee om?

WH: Het valt niet te ontkennen dat er daadwerkelijk nationaalsocialistische Heidense groepen bestaan. De vraag is echter wat ze met dat nationaalsocialisme willen bereiken en wat het verband is tussen nationaalsocialisme en Heidendom? In de 19de eeuw en begin 20ste eeuw werd het gros der Europese staten gevormd en landsgrenzen werden vastgelegd. Tijdens deze verwickelingen zocht men onder andere naar de identiteit die de staat vertegenwoordigde en aldus reden was voor het bestaan ervan. Ook in het

voormalig versnipperde Duitsland was dit het geval. Het nationaalsocialisme was één van de politieke bewegingen die ook naar identiteit zocht in woelige tijden. Tussen een massa van andere gelijkaardige (en minder gelijkaardige) bewegingen haalde deze ideologie uiteindelijk de eindmeet. Vanzelfsprekend ging men in dergelijke bewegingen op zoek naar de wortels van het volk en haar gewoontes. Niet zelden waren dergelijke “Völkische” overwegingen door de 19de eeuwse Romantiek ingegeven. Zo kwam men ook bij het Germaanse Heidendom (als tegengesteld aan het Grieks-Romeinse Heidendom, dat immers in zekere mate met aartsrivaal Frankrijk werd geassocieerd) en diens zinnebeelden terecht. Het maakt nu eenmaal een belangrijk deel uit van de volksgeschiedenis. Dat een *Völkische* beweging deze zinnebeelden voor politieke doeleinden gebruikte, staat los van de oorspronkelijke betekenis van deze zinnebeelden. Maar het maakt wel duidelijk waarom sommige openlijk nationaalsocialistische groeperingen nog steeds een groot deel van hun vormentaal eraan ontlenu.

Bij mijn weten zijn alle zinnebeelden die het nationaalsocialisme gebruikte algemeen Germaans, Indo-Europees of zelfs algemeen menselijk erfgoed dat reeds bestond toen de mens voor het eerst deze symbolen neer tekende. Het behoort dus toe aan alle Germanen en hun voorouders, niet slechts aan één politieke stroming of aan een bepaald tijdperk binnen de geschiedenis. Het is niet omdat dezelfde zinnebeelden worden gebruikt dat Heidenen verantwoordelijk zijn voor de wandaden van de verschillende hoofdrolspelers in Wereldoorlog II.

Werkgroep Hagal trekt zich daar niet veel van aan en doet verder met hetgeen voor haar belangrijk is. Beschuldigingen zijn vaak op weinig of niets geschoeid en kan men eenvoudig weerleggen. Een kleine denkoefening leert ons dat men evenveel tegenstellingen kan vinden tussen Heidendom en het nationaalsocialisme als overeenkomsten. Waarom er dan aandacht aan geven?

Wij zijn *Werkgroep Hagal*! Men kan ons slechts beoordelen op hetgeen wij doen. En naar onze bescheiden mening doen we het zelfs goed! Op naar de toekomst!

Ik dank u voor dit vraaggesprek! Voor ons was dit een leuke oefening om eens onszelf in vraag te stellen. Wij wensen u het beste toe met het eindwerk. Laat ons hopen dat u net zoveel geleerd hebt van dit vraaggesprek zoals wij ervan hebben geleerd!

En om met enige symbolische beeldspraak af te sluiten: De goden zijn met u!

Wolf Pyck
Voorman Werkgroep Hagal
Lentemaand 2010

